

650 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEYE YÖNELİK TTD SAĞLIK POLİTİKALARI ÇALIŞMA GRUBU YÜRÜTME KURULU GÖRÜŞÜ

20.09.2011

Bilindiği gibi, 26 Ağustos 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 650 Sayılı "Adalet Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair **Kanun Hükmünde Kararname**" ile değişik kurumlarda çalışan hekimlere çalışma yasakları getirilmiştir.

"Tam Gün" başlığı ile sık olarak sağlık çalışanlarının gündemini meşgul eden konu hakkında bir süredir tartışmalar süregelmektedir. Bu konuda TTD Sağlık Politikaları Çalışma Grubunun değerlendirme ve görüşleri şöyledir:

1. Türk Toraks Derneği üyelerinin %95'i tam gün çalışmaktadır.
2. TTD üyeleri büyük çoğunlukla kamuda tam zamanlı çalışma düşüncesindedirler. Özellikle öğretim üyeleri için bu durum çok daha önemli ve gereklidir. Öğretim üyelerinin kamuda çalışırken aynı zamanda muayenehane çalıştırmaları, iyi niyet ne denli güçlü olursa olsun, eğitim, araştırma ve sağlık hizmeti faaliyetlerini etkin bir şekilde yerine getirmelerine imkan vermemektedir.
3. Öğretim üyeleri, tüm emek ve zamanlarını eğitim, araştırma ve yüksek nitelikli sağlık hizmetine ayırırken, hakkaniyetli ve niteliği de ölçen performans ölçütleriyle değerlendirilmeli ve emeklerinin karşılığını iş yükleri, sorumlulukları ve meslek onurlarına uygun olarak belirlenmiş bir sabit gelir üzerine, ek ödeme olarak alabilmelidirler. Öğretim üyelerinin emekliliğe yansıtacak aylık gelir düzeyleri de mevcut tüm gelirleri üzerinden düzenlenmelidir.
4. Tam gün uygulamalarına yönelik tartışma ve itirazlar, daha çok mevcut performans sistemindeki ciddi hatalar ve haksızlıklardan kaynaklanmaktadır.
5. Konuyla ilgili ilk yasal düzenlemeleri takiben oluşan gelişmeler, tüm emek ve zamanlarını kurumlarına ayıran tıp fakültesi öğretim üyelerinin aleyhine bir fiili durum oluşturmuş ve adeta muayenehane açmayı özellikle teşvik eder hale getirmiştir.
6. Doğru olan kamuda çalışan öğretim üyelerinin ve hekimlerin muayenehaneden gelir elde etme ihtiyacı hissetmeyecek şekilde yeterli bir gelir elde etmeleridir.
7. Gerek üniversite hastanelerinde ve gerekse diğer sağlık kurumlarında, her hasta, insan olarak hak ettiği ve gereksinim duyduğu hizmeti eksiksiz, zamanında ve onurlu bir biçimde alabilmelidir.
8. Kamuda çalışan her hekim sahip olduğu bilimsel ve mesleki bilgi, tecrübe ve yeteneğini hiçbir koşula bağlı olmadan ve hiçbir kısıtlamaya uğramadan hastaları lehine kullanmalıdır.
9. TTD Sağlık Politikaları Çalışma Grubu, kamuda çalışan hekimler ile hastaları arasında para ilişkisinin girmesine tamamen karşıdır ve bunu hekimlik etiğine göre kabul edilemez bir durum olarak değerlendirir. İnanıyoruz ki bu, tüm hekimlerin ortak talebidir.
10. Kamuda çalışmayan hekimlerin muayenehane açmaları mesleki bir haktır. Hekimler bu muayenehanelerinde mesleki onuru en üst düzeyde yaşayarak ve yaşatarak çalışmalıdırlar. Hekimlerin muayenehane açma izninin İl Sağlık Müdürlüklerinden Bakanlığa devredilmesiyle, hekimlerin özlük hakları kısıtlanmış olmaktadır.
11. Anayasa Mahkemesi'nin kararından sonra üniversite öğretim üyesiyle, eğitim-araştırma hastanesindeki klinik şefler farklı uygulama kapsamına alınmıştır. Üniversite öğretim üyelerine mesai sonrası çalışma izni - şartlı olsa da- verilmiş olmasına karşın,

Bakanlıkta çalışan klinik şeflerine kamudaki mesainin bitiminden sonra çalışma yasağı getirilmiştir. Bu durum kabul edilemez bir ikili uygulamadır. Benzer şekilde öğretim üyelerine KHK ile tanınan 2 yıllık ücretsiz izin alma hakkının Bakanlık çalışanlarına da verilmesi hakkaniyet gereğidir.

12. Söz konusu KHK'nin amaçladığı *“kamuda çalışan hekimlerin aynı zamanda muayenehane sahibi olmaması”* isteği TTD SPÇG değerlendirmesi ile örtüşmekle birlikte, uygulamalardan kaynaklanan ciddi bazı etik ve hukuki sorunlar olduğunu değerlendiriyoruz. Öncelikle *“gelir elde edilen iş”*lerle *“eğitim faaliyetleri”*nin birbirinden ayırt edilmesinin pek mümkün olmamasından kaynaklanacak sorunlar söz konusudur. *“Vizit, endoskopi, ameliyat, poliklinik gibi döner sermaye kapsamında gelir elde edilen faaliyetler”*, aynı zamanda gerek tıp öğrencileri ve gerekse uzmanlık öğrencileri (asistanlar) için birer uygulamalı eğitim olduğu düşünülürken burada amaçlananın; muayenehanesi olan öğretim üyelerinin bu tür işlemlerin hiçbirisini ne koşulda olursa olsun yapmaması mı, yoksa bu işlemleri kendilerine gelir elde etme hakkı oluşturacak şekilde değil, sadece eğitim amaçlı yapabilmeleri midir? Muayenehanesi olan öğretim üyelerinin gerçekleştirebilecekleri eğitim faaliyetleri nelerdir? KHK'da bu açık noktalardaki yaklaşımı tanımlayan hükümler bulunmamaktadır.
13. Muayenehane işleten hekimlerin Sosyal Güvenlik Kurumları ile anlaşma yapabilmeleri ise mesleki özlük hakları ve hasta hakları ile uyumlu bir gelişme olacaktır. Bu sayede, hastalar hekim seçme haklarını rahatça kullanabilme imkanına ulaşacaklardır.
14. Esas olarak genel hatları ile doğru olan uygulamaların vicdanlarda da kabul görmesi, o uygulamaların demokratik kuralların içerisinde ve tarafları da kapsayıcı bir şekilde yapılması ile mümkündür. Son düzenlemelere zemin oluşturan KHK'nın diğer bir bakanlığın uygulamaları kapsamında çıkarılması mesleki hukuk ve demokratik işlev ile uyumsuz bir tutum olarak gözükmektedir ve hekimleri üzmüştür. TTD SPÇG, karar verici konumda bulunanları, mağdur olanların vicdanlarını rahatlatıcı düzenlemeleri demokratik teamüllere uygun bir şekilde bir an önce yapmaya davet eder.
15. Gerek hekimleri, gerekse hastaları ve kamu vicdanını rahatsız edebilecek ve ciddi hukuki sonuçlar doğurabilecek sorunlar yaşanmadan, söz konusu KHK'ye konu olan mevzuat, yukarıda belirttiğimiz ilke, eleştiri ve önerilerimizi kapsayacak şekilde, Bakanlık, YÖK, SGK, TTB ve uzmanlık derneklerinin karar mekanizmasına katılımıyla yeniden düzenlenmelidir.